

YOSHLAR OVOZI

Ijtimoiy-siyosiy, iqtisodiy,
adabiy-badiiy
gazeta

BIZ - KELAJAK BUNYODKORIMIZ!

#14 (16668)
2025-yil 9-aprel,
chorshanba

/yoshlarovozi

/yoshlarovozi

/yoshlarovozi.uz

Gazeta 1925-yildan chiga boshlagan

MEN FAQAT OMADGA ISHONIB QOLMADIM

Foto: Xolida MUSULMON

BITIRUVCHILAR BANDLIGI MUAMMOSI

ANIQ DASTUR VA HARAKATLAR REJASI ASOSIDA BARTARAF ETILADI

Yurtimizda yoshlar masalasi davlat siyosatining eng ustuvor yo'nalishlaridan biridir. Prezidentimiz boshchiligidagi olib borilayotgan keng ko'lamli islohotlar markazida, eng avvalo, yosh avlod manfaatlari, ta'limga olishi, kasb-hunar o'rganishi, bo'sh vaqtini mazmunli o'tkazishi va ijtimoiy himoyasi masalalari turibdi.

Prezident Shakhat Mirziyoyev Parlamentaro ittifoqning 150-yubiley Assambleyasida ishtirok etdi va nutq so'zladi.

Davlat rahbari o'z nutqi davomida jahonda yuz berayotgan bugungi global o'zgarishlar Parlamentlararo Ittifoq va milliy parlamentlarimiz oldiga yangidan-yangi vazifalarini qo'yayotganini ta'kidladi. Hozirgi vaqtida O'zbekiston ushbu Tashkilotning to'laqonli a'zosasi sifatida uning barcha tuzilmava forumlari ishda faol ishtirok etib keletayotgani, global kun tartibidagi ustuvor yo'nalishlar bo'yicha sermehsul amaliy hamkorlik yo'lg'a qo'yilganini aytib o'tdi.

Murojaatda Shakhat Mirziyoyev bir qator dolzarb masalalarga to'xtaldi.

O'ZBEKİSTONNING GLOBAL SIYOSATDAGI FAOL ISHTIROKI

DUNYO MIQYOSIDA TINCHLIK VA BARQARORLIKNI TA'MINLASHGA QARATILGAN

ISYONIM BEPOYON...

Jahonning turli mintaqalarida nizolar global hamda mintaqaviy tinchlik va xavfsizlikka jiddiy tahlid solmoqda.

O'zbekistonning tashqi siyosatagi asosiy tamoyillaridan biri - har qanday ziddiyat va qarama-qarshiliklarni faqat diplomatiya va tinch muzokaralar orqali hal etishdir. Jahonning turli mintaqalaridagi nizolar global va mintaqaviy tinchlikka tahlid solayotgan bir paytda O'zbekiston bu jarayonda samarali ishtirok etmoqda.

Prezident Ukraina atrofidagi vaziyat bo'yicha boshlangan muzokaralar jarayonining ijobjiy natijaga erishishiغا umid bildirib, eng og'riqli muammolar xalqaro huquq va Birlashgan Millatlar Tashkilotining me'yordariga asoslanish hal qilinishi zarurligini ta'kidladi.

Falastin - Isroi nirozining yagona va adolatli yechimi "ikki xalq uchun - ikki davlat" tamoyilini ro'yobga chiqarishdan iboratdir.

O'zbekistonning Afg'oniston bo'yicha siyosati ham ahamiyatlari. Mamalakat Afg'onistonni Markaziy Osiyo mintaqasining ajralmas qismi sifatida ko'rib, uning xalqaro maydonda yakkalanib qolishiga yo'l qo'ymaslik zarurligini ta'kidlaydi. Afg'oniston bilan konstruktiv muloqot o'rnatish va bu mammalatga yangi imkoniyatlar yaratish O'zbekistonning mintaqaviy barqarorlikka qo'shgan hissasini yatinning tayanch nuqtalarini hisoblanadi.

XX asr avvali, Turkiston taqdiri hal qilinayotgan ziddiyatlari bir davrda jadidlar yurt istiqboli qayg'usida bir safda birlashdilar. Ulug' yozuvchi Abdulla Qodiriy millat tarixidagi eng murakkab va qaltsi jarayonida ijod qildi.

Adlibning tarjimasi holini to'ldiradigan mal'umotlar unchalik ko'p emas. Ma'lumki, 1926-yilda yozuvchi sudlaniadi. Haqiqat chekinib, nohaqlik avj olgan vaziyatda uukumat tabalabrilan hisoblashishga, o'zini ko'ndirishga, murosaga chog'langan bo'lishi ham mumkin. Sudda o'zini oqlashni miyatida katta maruzza tayorlaydi. Ma'ruba mazmuniga ko'ra, mualiff bir necha sohalarning yaxshigina bilimdoni ekanini ko'rsatadi. Bu esa adibning hali biz anglat yetmagan qirralarini namoyon qildi. Birinchisi, maqolani nashrga tayorlash chog'ida bo'lib o'tgan jarayonge izoli beruvchi mualiff, ikkinchisi, san'at va adabiyot nazariyasini "ilmiy va adabiy" yo'lda sharhlovchi mutaxassis; uchinchisi, haq-huquqlarini yaxshi anglovchi fuqaro; to'rtinchisi, siyosatni tushungan journalist; beshinchisi, Haq yo'lidagi imon-etiqdoli shaxs. Bular yozuvchi shaxsiyatining tayanch nuqtalarini hisoblanadi.

"Yosh kitobxon" tanlovi g'olibi
Oguljeren XALDURDIYEVA bilan eksklyuziv suhbat ➤3-bet

Bugun "Yosh kitobxon" tanlovi shohsusiga qadar bosib o'tilgan yo', qiyinchiliklar va iqrorlar haqida navbatdag'i mavsumming 15-19 yosh toifasi g'olibi, Prezident sovg'asi - "BYD Chazor" elektromobili sohibi Oguljeren Xaldurdiyeva bilan suhbatlashdi.

- Menimcha, bu savolni ko'pchiilik eshitgan bo'lsangiz kerak. Ya'n'i ismingiz haqida so'ramoqchi edim...

- Isminni eshitganlar birinchi bo'lib uning ma'nosini, keyin millatim so'rashadi. To'g'risini aytsam, bolalikda ismim sabab ko'p marotoba noqulay his qilganman o'zimni. Qoraqalpog'istonning To'rtko'l tumani tug'ilganman, millatim esa turkman, tumanimizda asosan o'zbeklar yashaydi. Fan olimpiadalari, sport

musobaqalarida ko'p qatnashardim, shunaqa payt ismimni o'qishganda doim bi tutilib olishardim. Ismimni o'zim yozib berishimga to'g'ri kelgan doim. Bu ism faqat turkmanlarda bor, qoraqalpoqlarda ham, o'zbeklarda ham yo'q. Jeren o'zbekchada "jayron" degani. "Ogul"ni bilsiz - o'g'il - O'g'il-jayron. Pasport olayotgan paytimda ismimni o'zgartirmoqchi bo'lganman, lekin bu olti oysha vaqt ola ekan, menga esa CEFR imtihoni uchun tezda pasport kerak edi. Shu bilan ismim o'zgarmay qolgan.

O'qish uchun Toshkentga keldim. Ko'pchilik meni noodatish ismim bilan eslab qolishini, qiziqsinib ijobiy munosabatda bo'lishini sezaman. Shundan keyin ismimdan uyalish yoki torinishi hissi yo'qoldi.

An'anaviy tarzda respublika miqyosida o'tkazib kelinayotgan "Yosh kitobxon" tanlovingin bu yilgi mavsumi nihoyasiya yetib, g'oliblarga Prezident sovg'asi - "BYD Chazor" elektromobili tantanali tarzda topshirildi. Taqdirlash marosimi 4-aprel kuni Yoshlar ijod saroyi hududida bo'lib o'tdi. Tadbirda g'oliblarining ota-onalari, Yoshlar ishlari agentligi direktori Alisher Sa'dullayev, tanlov hakamlari hay'ati raisi, adabiyotshunos Bahodir Karim va boshqa rasmiylar ishtirok etdi.

"YOSH KITOBOXON": MUKOFOT QIYMATI OSHIB BORMOQDA ➤3-bet

Toshkent viloyatidan 600 nafar yosh Germaniyaga jo'natiladi ➤4-bet

35 TA MAHALLA DXX KUBOGI UCHUN KURASHGA KIRISHDI ➤4-bet

Nurafshon shahridagi "Yoshlar markazi"da Toshkent viloyati yoshlar ishlari boshqarmasi matbuot anjumanini tashkil etdi.

Tadbirda joriy yilning birinchi choragi davomida viloyatda yoshlar siyosati sohasida amalga oshirilgan ishlar, 2025-yildagi ustuvor vazifalar, "Yoshlar balansini" ni shakllantirish, "Yoshlar daftari" jamg'armasi faoliyatini, yigit-qizlarni kasb-hunarga o'qitish va bandligini ta'minlash borasida olib borilayotgan ishlar va istiqboldagi rejalari haqida axborot berildi.

Davrimizning o'tkiz muammosiga aylangan, sayyoramiz taraqqiyotiga jiddiy to'siq bo'layotgan iqlim o'zgarishlari doimo diqqatimiz marказida bo'lishi kerak.

Bugungi kunda sayyoramiz taraqqiyotiga jiddiy to'siq bo'layotgan iqlim o'zgarishlari O'zbekistonning diqqat markazida turibdi. Parij bitimi doirasida va uglerod neytralligiga erishish borasida mamlakatimiz o'z majburiyatlarini bajarishga katta ahamiyat bermoqda. Samarcandda bo'lib o'tgan xalqaro iqlim forumida bu masala atroficha muhokama qilindi. Parlamentlar ham iqlim siyosatini qo'llab-quvvatlash, qayta tiklanadigan energiya manbalari va "yashil" texnologiyalarni rivojlantirish orqali salmoqli yutuqlariga erishishi mumkin.

Xotin-qizlar huquqlarini qat'iy qaror toptirish ijtimoiy taraqqiyotning asosiy shartlaridan biridir.

Xotin-qizlar huquqlarini himoya qilish ijtimoiy taraqqiyotning ajralmas qismi bo'lib qolmoqda. Tahillarga ko'ra, iqtisodiyotning barcha tarmoqlarida ayollarning erkaklar bilan teng ishtiroki ta'minlansa, jahon yalpi ichki mahsuloti hajmi 26 foizga o'sadi. Dunyo miqyosida ayol deputatlarning ulushi 1995 yilda 11,3 foizdan joriy yilga kelib 27,2 foizga ko'tarilgani albatta quvonarli holdir.

O'zbekiston jamiat boshqaruvida ayollarning faoliagini qo'llab-quvvatlashni o'zining ustuvor vazifalaridan biri sifatida belgilagan. Birlashgan Millatlar Tashkiloti va Parlamentlararo Ittifoq bilan hamkorlikda o'tkazilan Osiyo xotin-qizlar forumi va Jahan parlamenti

ayol rahbarlarining sammiti bu yo'ldagi mishim qadamlar hisoblanadi. Ayollarning siyosi, iqtisodiy va ijtimoiy faoliyin oshirishga qaratilgan rezolyutsiyalar O'zbekistonning bu boradagi harakatlari qo'llab-quvvatlashga qaratilgan.

Yoshlarning parlament faoliyati bilan bir qatorda jamiyat hayotining barcha jabhalarida to'laqonli ishtirok etishi uchun ularning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish o'ta dolzarb masaladir.

Yoshlar jamiyat hayotining barcha jabhalarida faol ishtirok etishini ta'minlash, ularning huquq va imkoniyatlarini kengaytirish bugungi kunda juda muhim. O'zbekiston yoshlarni xalqaro hamkorlikka jaib qilish va ularning parlament faoliyati to'laqonli ishtirokini ta'minlashni ustuvor vazifa sifatida belgilagan. Yoshlar parlamentlari global platformasini tashkil etish va uning ta'sis fomumin O'zbekistonda o'tkazish taklifi ham bu maqsadga xizmat qiladi.

Har bir insонning ijtimoiy himoya bo'lgan huquqlarini ta'minlash, xalqaro standart va me'yorlar asosida sifatli xizmatlar ko'rsatish har qachongidan ham dolzarb masaladir.

O'zbekiston ijtimoiy himoya bo'lgan huquqlarini ta'minlashni o'z siyosatining ustuvor yo'nalishi deb e'lon qilgan. Kambag'allikni qisqartirishga qaratilgan "Kambag'allikdan farovonlik sari" dasturi orqali oxirgi sakkiz yilda 7 milliondan ziyod aholi kambag'allikdan chiqarilgan. Natiyada kambag'allik darijasi 35 foizdan 8,9 foizga tushirildi. Joriy yil oxiriga qadar bu ko'satichini 6 foizga pasaytirish rejalashtirilgan. O'zbekiston barcha fuqarolar uchun sifati xizmatlar ko'rsatish va ijtimoiy himoyani ta'minlash borasida xalqaro hamkorlikni yanada kuchaytirish niyatida.

O'zbekiston Birlashgan Millatlar Tashkiloti va Parlamentlararo Ittifoqning strategiyasiga to'liq mos keluvchi taklif va tashabbuslarni ilgari surmoqda. Bu tashabbuslarni mamlakatimizning xalqaro maydonligi o'rnini yanada mustahkamlash va dunyo davlatlari bilan hamkorlikda umumiyyat maqsadlarga erishish uchun muhim ahamiyatga ega. Yondashuvlar Toshkentda bo'lib o'tayotgan tarixiy Assambleya yakunlari bo'yicha qabul qilinadigan "Toshkent deklaratsiyasi" da ham o'z ifodasini topadi, bu masalar yuzasidan fikr almashildi va istiqbolli rejalar belgilab olinadi.

Hozirgi kunda barcha jabhalariga keng kirib kelayotgan sun'iy intellekt sohasida tizimli hamkorlikni kuchaytirishni bugungi zamonnинг o'zi bidzan talab etmoqda.

Sun'iy intellekt sohasida tizimli hamkorlikni kuchaytirish bugungi kunning o'ta dolzarb masalasıdir. Mamlakatimiz sun'iy intellektidan foydalanish bo'yicha etikani belgilovchi model qonun ishlab chiqilishini taklif qilmoqda. Bu huquqiy asos dunyo miqyosida tez rivojlanayotgan ushu sohani samarali tartibga solish uchun barcha davlatlar uchun namuna bo'lishi mumkin.

Umuman olganda, O'zbekistonning global siyosatda faol ishtiroki uning ijtimoiy va iqtisodiy rivojlanishidagi o'zgarishlar bilan chambarchas bog'liq. Mamlakatning bu boradagi tashabbuslari faqat o'zining ichki taraqqiyotini emas, balki butun dunyo miqyosida tinchlik va barqorlikni ta'minlashga qaratilgan.

Parlamentlararo ittifoqning 150-yubiley Assambleyası 9-aprel kuniga qadar davom etadi.

Presidentning matbuot xizmati materiallari asosida tayyorlandi.

MILLIY LIBOSLAR FESTIVALI

Sirdaryo viloyati hokimi vazifasini bajaruvchi Erkinjon Turdimovning 2025-yil 5-fevraldagagi "Sirdaryo viloyatida milliylikni keng targ'ib qilishga doir qo'shimcha chora-tadbirlar to'grisida" qaroriga binoar viloyatdagi barcha boshqarmlari, tashkilotlar, o'quv muassasalarida har juma kuni milliy liboslar kuni deb e'lon qilindi. Har bir tashkilot o'z jamoasining milliy qiyofasini yaratishga kirishib ketganligi, do'priyu atlasda yurish urf bo'lgani, ijtimoiy tarmoqlarda jamoalarning milliylik targ'ibotida faoliyot ko'satayotgan qaror xalqimiz tomonidan xush kutib olinganligidан dalolatdir. Aholi orasida milliy liboslar kundan kunga odatiy, kundalib libosga aylanib bormoqda.

Milliy liboslarda xalqimizning tarixi, qadimiy urf-odat va an'analar, didi, estetik qarashlari mujassam bo'lib, hozirgi kunda milliy liboslar jozibasini yoshlar o'rtasida keng targ'ib etish g'oyat muhim ahamiyat kasb etadi.

O'zbek xalqining milliy qadriyatları va ma'naviy merosini asrab-avaylash, qizlarimiz qalbiga milliy liboslar ifixorini singdirish, milliy qadriyatlarimiz, urf-odat va an'analarimizga hurmat va sadoqat hislari, milliy liboslarning go'zalligi va jozibasini yoshlar o'rtasida keng targ'ib etish maqsadida Guliston shahridagi Tadbirkorlar va hunarmandlar markazida Sirdaryo viloyati hokimligi, Oila va xotin-qizlar boshqarmasi hamda Yoshlar ittifoqining Sirdaryo viloyati kengashi hamkorligida "Milliy libos-millat ko'zgusii" shiori ostida "Milliy fashion show" – "Milliy liboslar festivali" o'tkazildi.

Festival doirasida "Nafosat – 2025" dizaynerlar ko'rik-tanlovi, milliy hunarmandchilik mahsulotlari yarmarkasi, "Sirdaryoda milliylik trendda" hesh-tegi ostida foto-video materiallar, maqola, post, qisqa metrajli ijtimoiy roliklar, blog hamda fleshmoblar tanlovi va ularning g'oliblarini taqdirlash marosimi bo'lib o'tdi.

Dilnavoz SAIDOVA,
Viloyat Oila va xotin-qizlar boshqarmasi mutaxassis

BITIRUVCHILAR BANDLIGI MUAMMOSI

ANIQ DASTUR VA HARAKATLAR REJASI ASOSIDA BARTARAF ETILADI

Akmaljon TANGIRZULOV

Andijon viloyati yoshlar ishlari boshqarmasi boshlig'i

Bu tashabbuslar yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish, oly o'quv yurti bitiruvchilarining bandligini ta'minlash, kreativ iqtisodiyot va xorijiy tillarni o'rganishda keng imkoniyatlar yaratishni ko'zda tutadi. Yangi jamg'armalar tashkil etilib, yoshlarni ishga joylashtirish, ta'lim olish va biznes loyihamini qo'llab-quvvatlash uchun imtizoziy kreditlar, grantlar va qo'shimcha dasturlar taqdim etiladi. Shuningdek, yoshlarni xorijda o'qitish, iqtdorli yoshlarni ilmiy faoliyatiga jaib qilish va ularni vatnparvarlik ruhiida tarbiyalash maqsadida ko'plab yangiliklar joriy etildi.

2025-yilda Andijonda yoshlar siyosati sohasida ertamiz egalarining porloq kelajagi va baxti hayot kechirishlari uchun bir qator ustuvor vazifalar belgilab olingan. Viloyat aholisining 851 ming 861 nafarini yoshlar tashkil etidi. Ularning 24 ming 402 nafari ishisiz. Oldimizdagisi asosiy vazifa yoshlar ishsizligiga barham berishdir.

Jumladan, yoshlarning bandligini ta'minlash, ularni kasb-hunariga yo'naltirish, tadbirkorlik faoliyatini qo'llab-quvvatlash, sport va san'atga qiziqishini kuchaytirish bo'yicha aniq rejalor ishlab chiqildi. Joriy yilda har bir tuman va shaharda yoshlar yetakchilar bilan yaqindan ishlash, ularning tashabbuslarini amalda qo'llab-quvvat-

"ISHSIZLIK DAN XOLI MAHALLALAR" SONINI 2 BARAVARGA KO'PAYTIRISH, "JINOYATCHILIK DAN XOLI MAHALLALAR" SONINI ESA 110 TAGA OSHIRISH KO'ZLANGAN.

lash orqali ijtimoiy faoliyin oshirishga alohida e'tibor qaratiladi. Shuningdek, viloyatimizdan xorijga bo'rib o'qiyotgan har bir taboba doimiy nazoratga olinadi. Ular bilan muntagam aloqa o'matlib, mavjud ehtiyojlarani aniqlanadi. Xorijdagini mehnat va ta'lim faoliyatini yakunlangach, Vatanga qaytb, o'z o'rnni topishi, muvaffaqiyatlari karyera qilishiga ko'maklashish uchun tegishli choratadbirlar amalgalash oshiriladi.

Yoshlarning bo'sh vaqtini mazmuni tashkilot etishga qaratilgan "Besh tashbus olimpiadi"ga 950 ming nafar, harbiy vatnparvarlik tadbirlariga 61 ming nafar hamda boshqa loyha va tanlovlariga 12 mingdan ortiq yoshlarni jaib qilish ko'zda tutilmoqda. Viloyatdagi iqtdorli yoshlarning 145 ming nafarini "Ibrat Academy" ilovasi orqali xorijiga ta'minlash, ularning tashabbuslarini amalda qo'llab-quvvat-

"Mutolaa" ilovasi orqali kitobxonlikni yanada rivojlanirishga, 88 ming nafarini "UzChess" ilovasi orqali shaxmatga qiziqtirishga, 83 ming nafarini "Ustoz AI" ilovasi orqali zamonaviy kasblarga hamda "Qizlar akademiyasi" ilovasi orqali 35 ming nafar xotin-qizlarni kasbg'a o'qitishga erishamiz. Bu orqali joriy yilda viloyatimizda 822 ming nafar yoshning doimiy bandligini ta'minlagan bo'larni.

Yoshlar bandligini ta'minlash va ularning bo'sh vaqtini mazmuni o'tkazish natijasida "Ihsizlikdan xoli mahallalar" sonini 2 baravarga ko'paytirish, "Jinoymatchilikdan xoli mahallalar" sonini esa 110 taga oshirish ko'zlangan.

Bizning asosiy maqsadimiz – har bir yoshning imkoniyatini ro'yogga chiqarish, ularni bugungi zamondablati asosida har tomonlarga yetuk, vatnparvar va fidoyi shaxslar qilib tarbiyalashdir. Bu yo'lda barcha yoshlarni faol bo'lishga, o'z hayotiga va jamiyat taraqqiyotida muhim o'rinnegallashga chaqiranam. Yoshlarimiz o'z oldiga aniq maqsad qo'yib, tashabbuskor va faol bo'lishi, Vatanimiz kelajagi uchun javobgarlikni his qilishi zarur, deb hisoblayman.

TOP COACH PLATFORMASI: XALQARO TA'LIM SARI OCHILGAN YANGI ESHIK

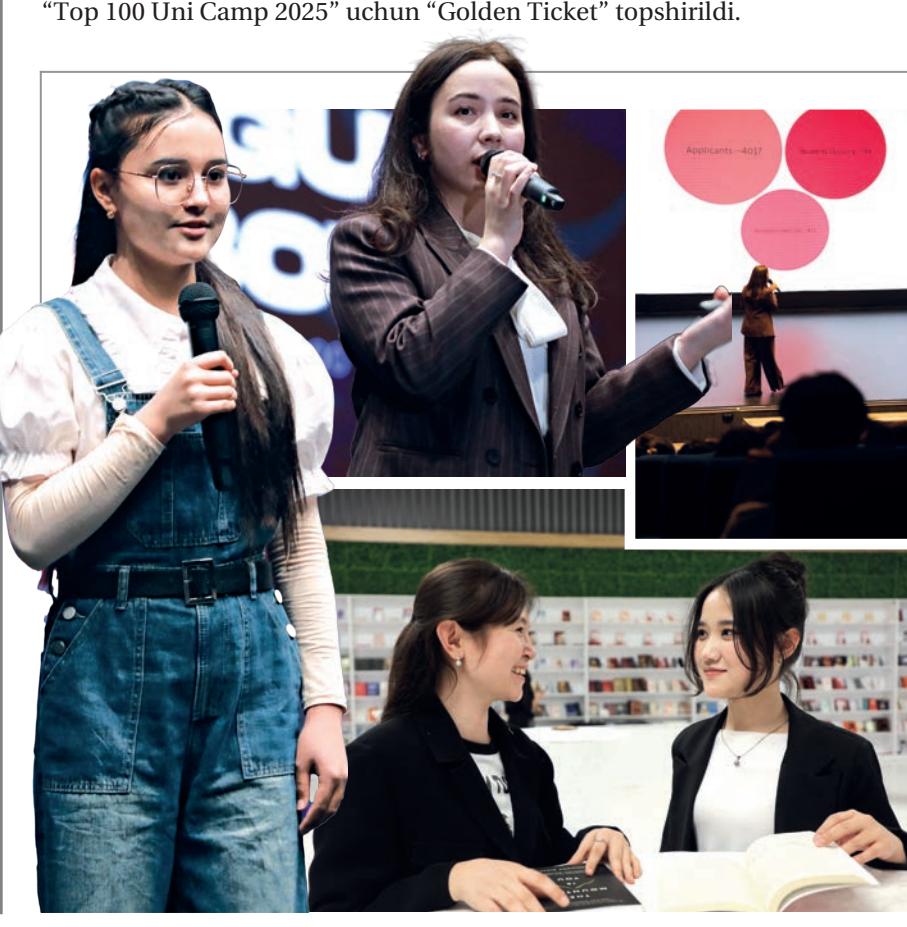
Toshkentda "Top 100 Uni" loyihasi doirasida muhim yangilik – o'zbekistonlik yoshlarni xalqaro ta'limga tayyorlashga xizmat qiluvchi Top Coach platformasi rasmjan ishga tushirildi. Taqdimot marosimida Yoshlar ishlari agentligi direktori Alisher Sa'dullayev, "El-yurt umidi" jamg'armasi rahbari Adam Bekmurodov, "Ibrat farzandlari" loyihasi asoschisi Rustam Qoriyev kabi mehmomonlar hamda faol yoshlar ishtirok etdi.

Top Coach platformasining maqsadi xorijiy ta'lim sari intilayotgan yoshlarga yo'lkor'satuvchi, ular uchun ishonchli ko'makchi bo'lishdir. Loyiha rahbari Orzugul Goyboyaning ta'kidlashicha, yangi platforma foydalananuvchilariga mentorlik xizmatlari, sun'iy intellekt yordamida insho yozish va tahrirlash, foydali darslar, kurslar, individual maslahatlar olish imkonini yaratadi. Bundan tashqari, "Top 100 Uni" loyihasi doirasidagi tadbirlar va oromgohlar haqidagi eng birinchi bo'lib xabardor bo'lish imkoniyatini ham mavjud.

Taqdimot doirasida amaliy seminarlar ham tashkil qilindi. Abdulaziz Sharopov SAT imthoniga tayyorgarlik bo'yicha tayvaysilar berdi. Erasmus dasturiga tayyorgarlik yuzasidan esa Hayatullo Ismoilov o'z tajribasi bilan o'rtoqlashdi.

Tadbirda dunyoning yetakchi universitetlariiga 100 foizlik grant asosida qabul qilingan yoshlar bilan jomli suhbatlar bo'ldi. Jumladan, Nyu Abu Dhabi talabasi Sevara Yo'ldosheva, Nyu Shanghai vakili Mohichehra Ne'matillayeva hamda Qatar Carnegie Mellon universitetida tahsil olayotgan Sabriyabonu Odiljonova sinovlar va erishgan natijalar haqidagi so'zlab berdi.

Marosim yakunida eng faol ishtirokchilarga esdalik sovg'alar va qimmatbafo vaucherlar, jumladan, SAT kurslari uchun sertifikatlar hamda "Top 100 Uni Camp 2025" uchun "Golden Ticket" topshirildi.

SHIJOAT SINOVLARI BOSHLANDI!

MAHALLANGIZ SHA'NINI HIMOYA QILISHGA TAYYORMISIZ?

Davlatimiz rabbari tashabbusi bilan tashkil etilgan "Shijoat va gayrat" harbiy-sport musobaqasi yoshlarimizda milliy g'urur, fidoyilik va vatanparvarlik tuygularini mustahkamlash maqsadida yurtimiz bo'yab start oldi.

Yurtimizning mard va jasorati o'g'il-qizlari ushbu tanlovlardacha faol ishtirok etishlari mumkin.

SOHIBQIRON

davrida tabobat

Nigora RAHMONOVA,
O'za

Har qanday taraqqiyotning zamira eng avvalo olimlarning chuxur izlanishlari yetoti. Bu izlanishlar esa tarixiy bilimlarga asoslanib rivojlanadi, o'sib boradi. Bugungi tibbiyot haqida ham shu fikrlarni ayttish mumkin.

Tarixiy manbalarda yozilishicha, Sohibqiron Amir Temur davrida barsha sohalar qatori tibbiyot ham taraqqiy etgan.

Amir Temur aholi o'tasida har xil kassalliklar paydo bo'lishi va taraqlishiga qarsi tadbirlarni tez-tez amalgash oshirgan.

Buning uchun shaharlarni va boshqa aholi yashaydigan joylarni ozoda saqlash, xalqni toza ichimlik suvi bilan ta'minlash choralarini ko'rgan. Suvni toza saqlash uchun ustti yopiq suv quvurlari qurdig'an.

Tarixchi olim Ma'mura Sulaymonova Sohibqiron davrida tibbiyot sohasida olib borilgan ishlar xususida shunday fikrlarni bildiradi.

— Amir Temur davrida har bir shaxarda shifoxona bo'lgan, ularda bilimli va tajribalari tabiblar ishlagan. Jumladan, Samarqandda "Dor ush-shifo" nomli yirik kasalkona bo'lib, unga o'z zamonasining tanqli tabibi Mir Sayyid Sharif Sheroyi rahbarlik qilgan. Bu davrda mamlakatda Hisomiddin Ibrohim Kirmoniy, Maylono Fayzulloh Tabriziy, Mansur ibn Muhammad kabi yirik tabiblar yashab o'tgan.

Tarixiy ma'lumotlarda ta'kidlanishiha, Maylono Fayzulloh Tabriziy Amir Temuring shaxsiy tabibi

bo'lgan. U Sohibqironning barcha safarlarida birga bo'la edi.

Amir Temur hakimlar, tabiblar, muajjalimlar va muhandislarni saltanat korxonasiya rivoj beruvchilar deb atagan. Tabiblarga nisbatan yaxshi munosabatda bo'lgan va ularga hurmat bilan qaragan.

Temur qo'shinlarida yarador va bemor jangchilarini davolovchi tabiblar bo'lgan.

Amir Temur davrida shaharlarda kutubxonalar, ilm maskanlari qatori kasalkonalardan, tibbiy maktablar ham qurilgan. Bu maktablardan yetishib chiqqan mashhur tabiblar bemorlarni turli kasallikkordan davolashgan va bu haqda o'z risolalarida yozib goldirishgan.

tish va Germaniyaga jo'natish bo'yicha ishlar tashkil qilinmoqda. Prezidentimizning joriy yil 14-fevral kuni yoshlar bilan o'tkazgan ochiq muloqotida yoshlar uchun yaratib berilayotgan imkoniyatlarni yanada kengaytirish chora-tadbirlari muhokama etildi. Uchrashuvda Prezidentimiz yoshlar tadbirkorligini o'q'lab-quvvatlashga qaratilgan 3 mezonlардан biri yoshlar o'rtafta tartibili migratsiyani yo'ga qo'yish bo'lib, shu maysadda o'quv markazlari bilan hamkorlik loyihi lari ishlab chiqildi. Birgina misol, Bekobod shahrining "Yuksalish" o'quv markazi tomonidan viloyat hudo-dining Bekobod, Nurafshon, Chirchiq, Olmalik va Yangiyo'l shaharlarda o'quv markazining filiallari ochildi. Hozirgi kunda jami 600 nafardan ziyod yoshi ni "ausbildung" orqali nemis tiliga o'qidiq.

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

TOSHKENT VILOYATIDAN 600 NAFAR YOSH GERMANIYAGA JO'NATILADI

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

10-aprel — Abdulla Qodiriy tavallud topgan kun

ISYONIM BEPOYON...

Davomi. Boshlanishi 1-sahifada.

Yozuvchi "shaxsiy adovat" tufayli ayblanayotganini alohida qayd etib, sabab sifatida esa "biron vaqt jonlariga tekkan bo'sam kerak, ammo qay tariqada ularga gap tegdirganimni aya olmayman. Guvoh Ziyo Saidiyni og'zaki tanqid qilgan edim", degan gapni aytadi.

Adib bir necha sahifa nutqida "shaxs" so'zini bir necha bor turli ohangda qo'llaydi. "Shaxsiy adovat", "shaxsiy rohati yo'lida elni emib", "ba'zi ustolparast, tanparast shaxslarimizdan kinoyadir", "shaxsiy hazil", "shaxsiy butunliq", "mustaqil shaxs", "shaxsini ko'ra olmaysiz" (shaxsi noaniq), "men turlik bo'hton, shaxsiyat va soxtalar" bilan "bir necha shaxslarning orzusicha ma'nnaviy o'lim bilan o'dirildim", deb yozadi.

Ya'ni ayblov maqolasi emas, balki shaxsiga nisbatan ekanligini yaxshi bilgan va e'tiborni shaxsiy munosabatlar masalasiga qaratgan. "Ma'nnaviy o'lim bilan o'dirildim" so'zida harakat uning o'zi tomonidan emas, balki o'zgalar tarafidan bajarilgani va shunga mahkum ekanligini anglatadi. Abdulla Qodiriy uchun jismoniy o'lim ma'nnaviy o'lim oldida qiyomsatz ekani uning qaralishetik konsepsiyasini aniqlashda ahamiyat kasb etadi. U nutqida biroz bo'lsa-da, sovet hokimiyyati talablariga bo'yunganday tasavvur uyg'otadi, aslida esa u niyatida sobit, maqsadida qat'iy inson sifatida harakat qiladi.

U suddagi nutqida "jazoyingizdan qo'rqub emas, balki vijdonim, imonim tazyiqi ostida so'zlayman", deya o'zining hayot dasturini e'lon qiladi. Bu iqror oddiy xabar yoki shior emas, balki talab va tartibni bildiradi. Yozuvchining mazkur fikri uni yaqinroq bilishimizga ko'mak beradi. "Shaxsiy butunliq, mustaqil shaxsiyat qullik bilan ziddir. Shaxsiy butunliq'i bo'lmag'an, ya'ni o'zida haqiqatni ixtiyori qila bilish kuchi topolmag'an ojiz, ixtiyorsiz odamlar jamiyat uchun foydalik va chin ag'zo bo'la olmaslar". Yozuvchi uchun har qanday jazo va tadbirdan ko'ra imon talabi ustun. Bu gaplarni vijdon amriga bo'ysunib yashagan imon sohibigina aytal oladi.

Ma'lumki, Qodiriyning 1926-yilda "Yig'indi gaplar" maqolasi tufayli jinoi javobgarlikka tortiladi. Rahbar xodimlarni obrusizlantirish aybi qo'yilgan va u bilan bog'liq sud jarayoni yozuvchi hayotida keskin burlish nuqtasi vazifasini bajargan. Sababi Qodiriy shu vaqtgacha yonida yurgan maslakdosh deb o'ylagan kimsalarning yuzidagi niqobi sitildi, asl qiyofasi ochiladi. Mualif zamondoshlari K.Alimov, Z.Said, Xurshid kabi shaxslarning haqiqatdan tonib turishini ko'rib, munofiq kimsalarning ojizligidan nafratlanadi.

"Yig'indi gaplar" maqolasida mualif Turkistonda bo'layotgan o'zgarishlar millat manfaati uchun emas, balki soxtalikka, "ko'z-ko'z" uchun qilinayotganidan ajablanadi. Bunday vaziyatda o'zini befarslikka solib yashayotgan ziyyolarni tanqid qiladi. "O'kada nima ko'b ek'an - uxdaydirg'an burchak va unda o'mpayib, to'npayib uxlag'uchi menga o'xshagan ovsarlar! Men sizga aytasam, o'zbekning ishchisi, dehqoni, ma'orifi, madaniyati, iqtisodi, shalhay-baltayi, xillas, barchasi ham uxdaydi". Mualif o'z tinchligini o'yagan o'zbek bunday ag'dar-to'ntar pallada, ya'ni kundan kunga umid qo'dan ketib borayotgan pallada uxdaydi, uning bilgandan bilmagan, tushunganidan tushummagani afzal deya kinoya qiladi. Davomidan esa bu kunlar o'tib vaziyat o'zgarishi va xalq o'z, yo'lini topib olishiga ishora qiladi. "O'choqboshini xoli topqan olaqarg'alar bo'lsa, xo'bam bilgan noma'qulchilagini qilayapti! Qilaversin egasiga tovoq-qoshiq kerak bo'lsa, axir bun qatron-patron qilib olar-ov, og'ayni!"

Mualif maqolada bevosita o'sha vaqtgagi davlat rahbarlaridan buri bo'lgan Akmal Ikromovga murojaat qiladi: "Senga misol berish uchun Shayxi Sa'diyning hikmatiga va yo Kalilaning Dimnasing murojaat qilib o'ltrimayman. Misolini naq mutakkalimdan eshit. Men har kuni Xudoga to'qqiz martaba osiy bo'lib, o'n sakiz martaba tavba va istig'for aytaman. Isyonim bepoyon bo'lganidek, istig'form hadsiz va lekin isyonisz qolgan soatinga juda oz uchrayman! Bas, ong'likim, ey Akmal! Tavbaga bo'yin bukkan banda bandalarning eng yaramasidir, qulliq bonyod qilgan rasvo-rasvolarning yana ashaddiy rasvosidir. O'z butunligini saqlay olmag'an boshqag'a en bo'la oladir deb hech bir kitobda uchrata olmadim. Aytma-chimanki, tavbasi boshini yesin, sen bo'lsang, ishingdan qolma, otingni chuh de! Haqiqat oldida bo'yni egish tavbadir, o'zgasi g'aug'odir!"

Adib xulosasiga ko'ra, o'zidan o'zi rozi bo'lib yashash komil inson uchun bosh mezonidir. Kundalik turmushda "to'qqiz martaba osiy" bo'lib yashash tirikchilik ko'chalarining o'nqirchoq-niqirlarini bildirs, "o'n sakiz martaba tavba va istig'for" aytilishga yaxshidi.

Abdulla Qodiriy sudda o'zini oqlash uchun juda ko'p hayotiy va abdib faktlarni misol tariqasida keltirib o'tadi. Bu ma'ruza qodiriyshunoslikdagi juda qimmatli manba sifatida qadrlidir. Chunki zamonnning nafasi va bosimini yodga soluvchi ma'ruba matni o'z davarning tarixiy-adabiy jarayonini oshib beruvchi ma'lumot vazifasini bajargadi. Ma'ruga ilova tarzida yozuvchining tarjimasi holi beriladi.

demak. Hurlikka qarshi qo'yilgan har qanday taqiq cheksiz isyonni yuzaga keltiradi. Ijodkorning ta'kidiga ko'ra, uning "isyonsiz soati" deyarli yo'q. Qodiriy hayotining har bir daqiqasi isyon bilan "ziyatlangan". Bu anglab yetilgan umr falsafasi. Isyon kimga nisbatan, albatta o'ziga, nafsiga qaratilgan. Adib uchun tavba faqatgina Yaratganning oldida. Bundan boshqasiga tavba qillish qullikni yuzaga keltirishdan boshqasiga yaramaydi.

Qodiriy suddagi nutqida mazkur maqoladagi parchaga shunday izoh beradi: "Banda haqiqatni tushunib emas, kuchlanib, ojizlanib bo'yin bukadir. Bas, bu holatdagi tavba tavbamas, balki shaxsi ixtiyorni, muhokamani qo'ldan berib odamchilikdan chiqishdir. O'zing bir haqiqatka qoniqmay turub va o'zingning xatoingga tushunmay turub faqat ojizlikdan qiling'an tavba tavba emas, ham o'zingni, ham o'zgani aldash."

Abdulla Qodiriy sudda o'zini oqlash uchun juda ko'p hayotiy va abdib faktlarni misol tariqasida keltirib o'tadi. Bu ma'ruza qodiriyshunoslikdagi juda qimmatli manba sifatida qadrlidir. Chunki zamonnning nafasi va bosimini yodga soluvchi ma'ruba matni o'z davarning tarixiy-adabiy jarayonini oshib beruvchi ma'lumot vazifasini bajargadi. Ma'ruga ilova tarzida yozuvchining tarjimasi holi beriladi.

Aslida yozuvchining mazkur nutqi bir-birini sotib chaqimchilikni kasb qilib olayotgan o'sha davr ziyyolilar uchun murojaatnomalar o'rniadidir. Yozuvchining tarjimasi holi bilan yozadi. Qissa ijtimoiy buyurtma

bog'liq fakt bizga Otabek va Anvar obrazining qay fazoviy makondan olinganiga dalil. "Men to'g'rilik orqasida bosh ketsa 'ix' deydirgan yigit emasman. Ko'nglida shamsi g'uboroti, teskarichil maqsadi bo'lmag'an sodda, go'l, vijdonlik yigitka bu qadar xo'rlikdan o'lim tansiqroqdir. Bir necha shaxslarning orzuvisha ma'nnaviy o'lim bilan o'dirildim. Endi jismoniy o'lim menga qo'runch emasdir".

1928-yilda esa adibning ikkinchi tarixiy romani "Mehrobdan chayon" dunyo yuzini ko'radi. Birinchi romani e'lon qilinib, el orasida katta ishonch va hurmatga sazovor bo'lgan yozuvchi mana shularning daldasida navbatdagi ishga qo'l urgan edi. Aslida loyiha allaqachonlar yozuvchi tafakkurida ma'lum bir tizim asosida pishib yetilgan shaklning badiiy ifodasi edi. Mavzu, g'oya va suyjet avvaldan hisob-kitob qilingan, uni qaytadan yanada pishitish, mos shakl va mazmun topish, tasvir usolini aniqlashtirish lozim. Keyingi romani "Mehrobdan chayon"da o'ziga yo'l qidirgan va shu bilan birga niyatini so'z ortiga yashira olgan yozuvchi ruhini his qilish qiyin emas.

Qodiriy dinni niqob qilib olgan "nimcha ulamolar"ni o'ziga xos ravishda fosh etdi. Buning o'z sabablari bor, albatta. O'sha davrda Turkiston ulamolari xalqni o'z ortidan ergashtirish kuchiga ega yagona ma'nnaviy kuch hisoblanib, ular bilan ma'lum ma'noda hokimiyat ham hisoblashgan. Dinning asl mohiyatini tirikchilik vositasiga aylanitigan ulamolarni avoyzisiga tanzid qilish alami nafratga aylandi, desak, mubolag'a bo'lmas. Yozuvchi asarlaridagi diniy ulamolar, domlalar, hatto Buxoro madrasalaridagi ahvol tasvirida faqatgina qora ranglardan foydalangan. Yozuvchi insondagi ikki muqaddas tuyg'u: din va millat masalasiga ayricha ahamiyat beradi. Ulamolarni shu ikkisining pojmol etilishida "Xudoyorxonning birinchi istindoghi bo'lgan umalo" va "ularda insoniy his bitganligi" sabab bo'lishi mumkin.

Abdulla Qodiriy 1932-yilda Moskvada Butunlikfoq yozuvchilar uyuşmasining Tashkiliy qo'mitasi majlisida qatnashadi. Bunday katta davradagi tadbirlarda ishtiroy etgan yozuvchi adaptiy siyosat uchun bir xizmatkor, mafkura ekanligini yanada chuquroq anglab yetadi. Keyinchalik Qodiriy dava talabidan kelib chiqib, kundalik hayotdan, aniqrog'i, qishloq hayotidan ko'plab ocher, hikoyalar yozadi, tarjima bilan shug'ullanadi. Oxunboyevning rag'batni va taklifi bilan "Obid ketmon" (1932) qissasini yozadi. Qissa ijtimoiy buyurtma

Inson shaxsining evriliши, davr bilan murosaga borishi nihoyatda murakkab jarayon. Ammo Qodiriy bu jarayonda o'z "men"ini omon saqlashga urindi. U "boylar, ulamolar, cho'rtakchi xon va o'g'ilar, umuman, O'zbekiston teskarichilariga", "o'choqboshini xoli topgan olaqarg'alarga" nisbatan nafratini oshiq ko'rsatdi. Oshiqga yozuvchilar yolg'on gapirishga majbur etilib, sotqinlik yo'liga o'tadi. Qodiriyning esa o'zgalar haqida ko'rsatma bergani haqida ma'lumot yo'q.

Abdulla Qodiriy o'z tarjimasi holida ijodiy biografiysi haqida shunday ma'lumot beradi: "Xulosa boshqalarning xizmati daftari bilan sobit bo'lsa, menim xizmatlarim matbuot bilan rawshandir. Ishchidehqonlar yozg'on asarlarimni suyunib o'qiydilar va meni yozuvchilar qatoriga kirdazilar va meni hamon o'qilar va unutmaslar..."

Sanobar TO'LAGANOVA, filologiya fanlari doktori, adabiyotshunos

Inson shaxsining evriliши, davr bilan murosaga borishi nihoyatda murakkab jarayon. Ammo Qodiriy bu jarayonda o'z "men"ini omon saqlashga urindi. U "boylar, ulamolar, cho'rtakchi xon va o'g'ilar, umuman, O'zbekiston teskarichilariga", "o'choqboshini xoli topgan olaqarg'alarga" nisbatan nafratini oshiq ko'rsatdi. Oshiqga yozuvchilar yolg'on gapirishga majbur etilib, sotqinlik yo'liga o'tadi. Qodiriyning esa o'zgalar haqida ko'rsatma bergani haqida ma'lumot yo'q.

Abdulla Qodiriy o'z tarjimasi holida ijodiy biografiysi haqida shunday ma'lumot beradi: "Xulosa boshqalarning xizmati daftari bilan sobit bo'lsa, menim xizmatlarim matbuot bilan rawshandir. Ishchidehqonlar yozg'on asarlarimni suyunib o'qiydilar va meni yozuvchilar qatoriga kirdazilar va meni hamon o'qilar va unutmaslar..."

Sanobar TO'LAGANOVA, filologiya fanlari doktori, adabiyotshunos

**YOSHLAR
OVOZI**

**BIZ – KELAJAK
BUNYODKORIMIZ!**

Muassis:
O'zbekiston yoshlar ittifoqi
Markaziy Kengashi

Bosh hamkor:
O'zbekiston Respublikasi
Yoshlar ishlari agentligi

Bosh muharrir:
Hamza
ABDULLAYEV

Mas'ul muharrir:
Muhammadshukur
MUHAMMADJONOV

Navbatchi muharrir:
Shahobiddin LUQMON

Fotograf:
Xolida MUSULMON

Gazeta O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va omraviy kommunikatsiyalar agentligida 2020-yil II-dekabrda № 0242 raqamli bilan qayta ro'yxatdan o'tgan. Gazeta materialari tahririyat kompyuter markazida terilidi